

Congrés de l'Associació Catalana d'Infermeres pediàtriques _ Lleida Maig 07

El projecte COM_VA de definició i avaluació de comptències infermeres a l'àmbit hospitalari

Eulàlia Juvé
Coordinadora d'infermeria
Institut Català de la Salut

Desenvolupament del projecte COM-VA

1. Contexte
2. Marc teòric
3. Objectius
4. Resultats esperats
5. Estat actual del projecte

CONTEXTE

1. Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries
2. Llei 55/2003, de 16 de desembre, de l'Estatut Marc del personal estatutari dels serveis de salut
3. Resolució TIC 2809/2003 Acord de la mesa sectorial de negociació de sanitat sobre les condicions de treball de les institucions sanitàries de l'ICS
4. Real decret 450/2005, de 22 d'abril, sobre especialitats d'infermeria
5. Real decret 1231/2001, de 8 de novembre, d'ordenació de l'activitat professional infermera

MARC TEÒRIC

1. Escoles de desenvolupament teòric en infermeria
2. Estàndards de la pràctica d'infermeria a USA i Canadà
3. Competències de la professió infermera (CCECS - IES - CS)
4. Model de prestació de cures infermeres a l'àmbit hospitalari de P. Benner. (Competències). / HSAM Dreyfus.
5. Projecte "Leonardo da Vinci" de definició de competències de la supervisió d'infermeria

COMPETÈNCIES

1. Àmbit de responsabilitat professional (grupal)

2. Conjunt d'habilitats, actituds i coneixements que permet la presa de decisions que orienten la forma d'actuació més adequada a cada cas.

COMPETÈNCIA

Dimensió cognitiva

Dimensió tècnica

Dimensió integradora

Dimensió contextual

Dimensió relacional

Dimensió moral i afectiva

OBJECTIUS

Contribuir a l'ordenació de l'activitat infermera als centres hospitalaris

Desenvolupar un sistema integral de gestió per competències

MODEL D'ADQUISICIÓ D'HABILITATS

Fases

1. Novice
2. Advanced Beginner
3. Competent
4. Proeficient
5. Expert

Premises

1. Els nivells més alts d'expertesa requereixen sine qua non pràctica continuada i reflexiva
2. NO tothom serà expert
3. L'expertesa sòl distribuir-se seguint una corva normal.

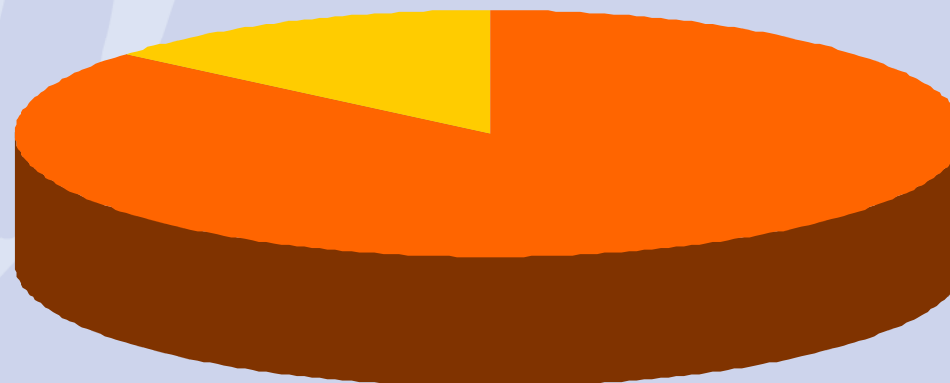
ANALISI RESULTATS

- **Definició de la mostra**
- **Valoració del instrument**
- **Anàlisi de les dades**

DESCRIPCIÓ DE LA MOSTRA

	Dones	%	Home	%	Total
n	417	86	67	14	484
Edat Mitjana	44.25		44.19		44.24
Anys d'Experiència	21.41		21.36		21.40

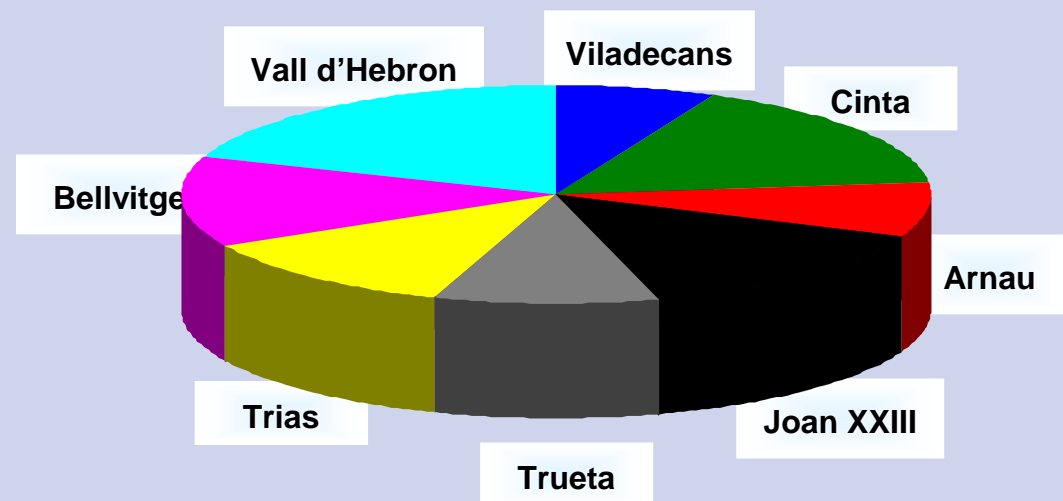

■ Dones ■ Homes

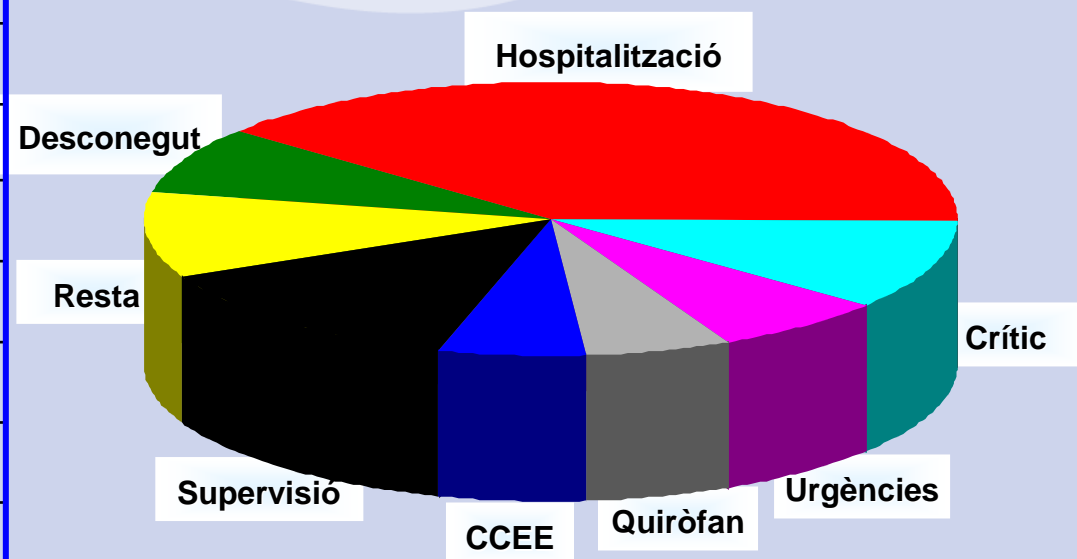
DESCRIPCIÓ DE LA MOSTRA

Hospitals	Total	%
Viladecans	33	6.9
Cinta	78	16.4
Arnau	38	8.0
Joan XXIII	68	14.3
Trueta	45	9.5
Trias	57	12.0
Bellvitge	63	13.3
Vall d'Hebron	93	19.6

DESCRIPCIÓ DE LA MOSTRA

Llocs treball	Total	%
Hospitalització	189	39
Crítics	52	11
Urgències	33	7
Quiròfan	28	6
CCEE	29	6
Supervisió	65	13
Resta	49	10
Desconeguts	39	8

VALORACIÓ INSTRUMENT

	Questionari PRE	Questionari POST
L'instrument explica la seva pràctica clínica:	91,5 %	96,9 %
Grau en que ho explica:	75,4 %	80,5 %
L'instrument explica tota la pràctica assistencial hospitalària:	82,6 %	97,6 %
Grau en que ho explica:	76,3 %	82,6 %
Grau en que creu necessari un instrument:	94,1 %	93,7 %

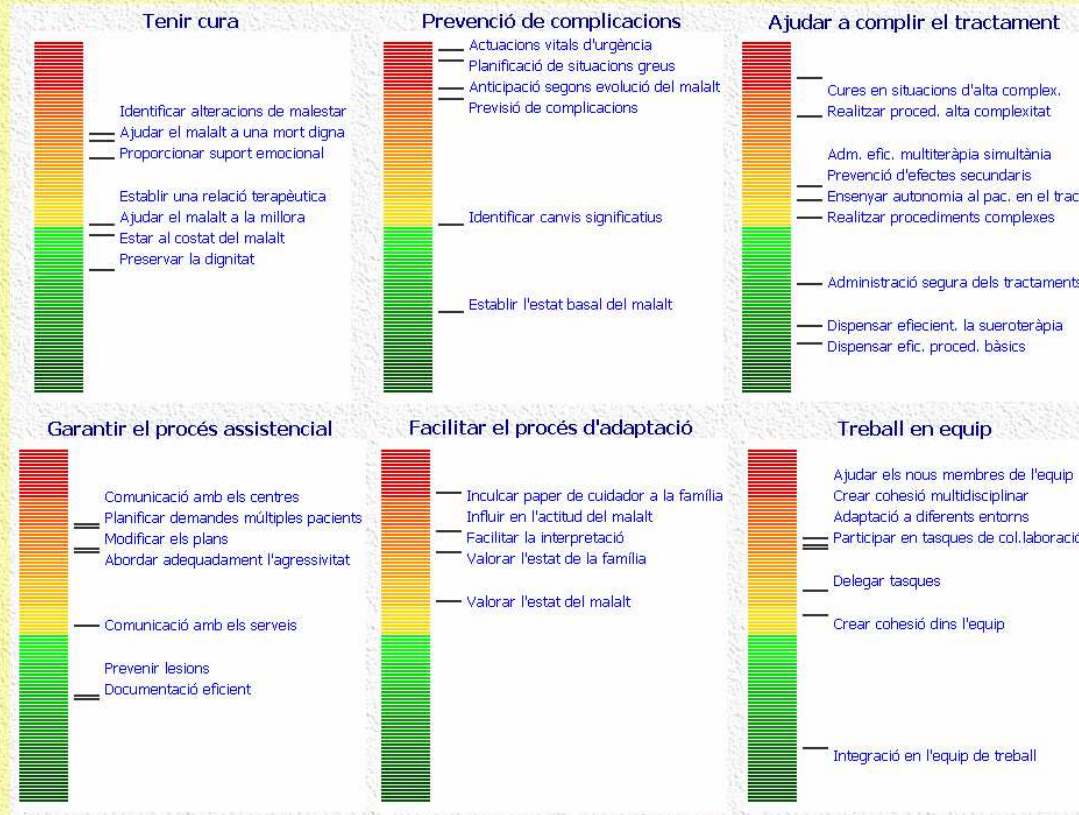
ANÀLISI DE LES DADES

- Quantitatiu
- Qualitatiu

Projecte COM-VA:
Definició i Avaluació de Competències Assistencials d'Infermeria

Grau d'expertesa requerit
Anàlisi gràfic per competències

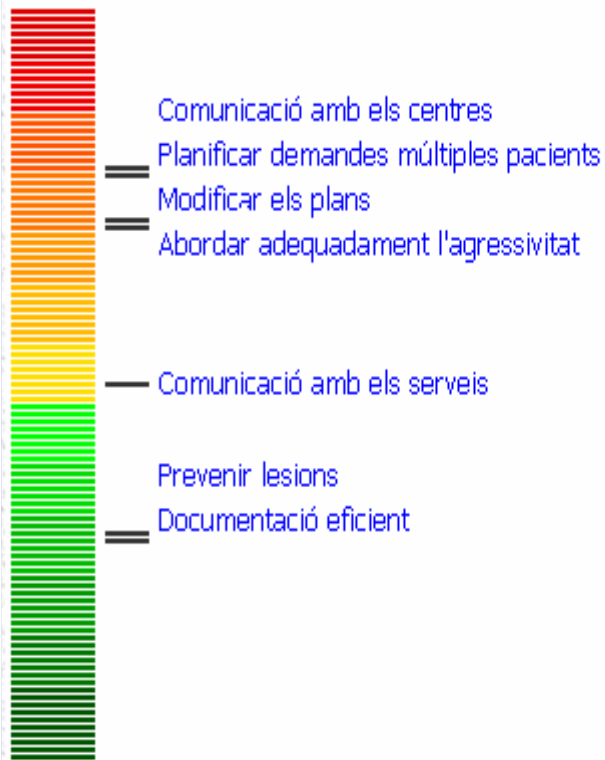

Quant més vermell més expertesa requereix la situació

ANÀLISI QUANTITATIU

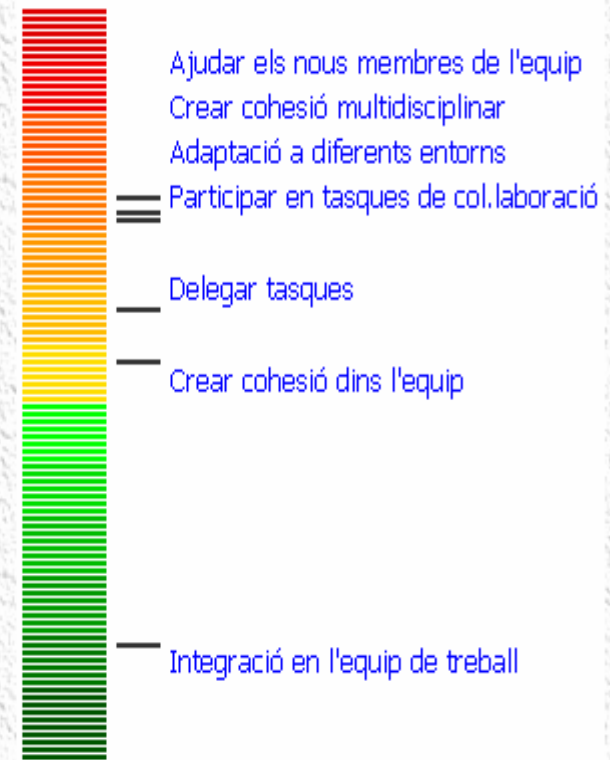
Garantir el procés assistencial

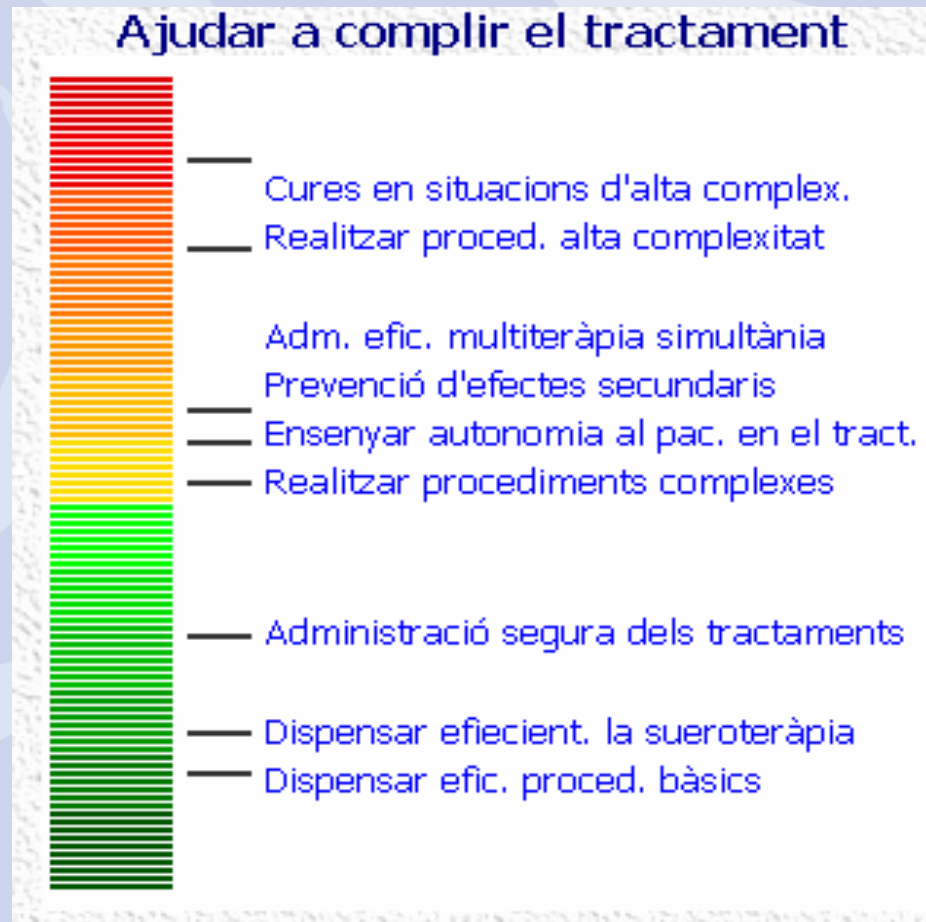
Facilitar el procés d'adaptació

Treball en equip

ANÀLISI QUANTITATIU

ANÀLISI QUALITATIU

Objectius

- 1 Contrast i unificació de definicions
- 2 Elaboració del catàleg
- 3 Construcció de la eina d'avaluació

ANÀLISI QUALITATIU

Objectius

1 Contrast i unificació de definicions:

1.1 Conceptes claus

2 Elaboració del catàleg

3 Construcció de la eina d'avaluació

Conceptes claus

Competència 1.1 Establir una relació terapèutica i adequar les actuacions als principis bioètics de justícia, autonomia , beneficiència i no maleficiència

“Evitar que els sentiments, opinions personals interfereixin en les nostres actuacions, tot respectant els drets i deures dels malalts.”

“Justícia: Tractar a totes les persones equitativament. Autonomia: Adaptació i promoció de les seves pròpies cures. Beneficència: Actuar sempre amb benefici del pacient. No maleficiència: No produir un dany que pugui empitjorar l'evolució correcte del pacient.”

“No discriminar sota cap concepte.”

“El professional ha de proporcionar confiança al pacient, tractar-lo amb respecte i escoltar-lo quan la situació ho requereixi.”

“Atendre el malalt segons les seves necessitats i els recursos disponibles, fent-ho el millor possible, respectant la seva opinió.”

“Tenir en compte les opinions del malalt i respectar les seves opinions. No fer judicis de valor. Intentar superar els propis prejudicis. Garantir que farem el que estigui al nostre abast.”

“Rebre al pacient amb amabilitat, ser receptiu, saber escoltar, posar-se al lloc d'altres, ser empàtic, guanyar-se la confiança del pacient i procurar en tot moment que estigui ben tractat i que les actuacions d'infermeria i mèdiques no li causin cap perjudici i procurin el restabliment del seu estat de salut.”

“Tenir en compte les opinions del malalt i respectar les seves decisions. No fer judicis de valor , intentar superar els propis prejudicis. Garantir que farem el que estigui al nostre abast.”

“Identificar-se davant del pacient. Saber escoltar i empatitzar i actuar sense favoritismes i de forma equànime.”

“Intentar establir una certa empatia que ens permeti les actuacions terapèutiques.”

- Pràctica ètica
- Vetllar pels drets i deures del malalt
- Escolta activa
- Respecte
- Empatia
- Actitud d'ajuda
- Confiança
- Visió holística
- Evitar judicis de valor
- Individualització

Conceptes clau

Agrupació elements competencials

4.1 Prevenir lesions per part del pacient a hom mateix i a d'altres.

+

4.2 Abordar adequadament l'agressivitat (verbal o física) i/o altres respostes emocionals que posen en perill la seguretat del pacient o d'altres el seu voltant

=

Prevenir lesions i/o abordar adequadament les respostes emocionals que posen en perill la seguretat del pacient o d'altres al seu voltant

Conceptes clau

Redefinició elements competencials

4.3 Modificar els plans de cures i/o els plans terapèutics segons l'estat del pacient i actuar en conseqüència.

=

Modificar els plans terapèutics segons l'estat del pacient i actuar en conseqüència

ANÀLISI QUALITATIU

Objectius

- 1 Contrast i unificació de definicions
- 2 Elaboració del catàleg**
- 3 Construcció de la eina d'avaluació

Validació de l'instrument

Viabilitat

Sencillesa

Claretat

Temps d'implementació

Validesa

Validesa de contingut

Validesa de constructe

Fiabilitat

Consistència

Concordància entre observadors

Estabilitat temporal

Descripció de la mostra

Bloc hospitalització, (Gener 2006)

Hospital	n	AEP	SD	AEU	SD
Viladecans	11	7,8	3,6	1,4	0,5
Joan XXIII	15	23,2	5,3	13,1	8,3
Arnau	17	18,8	7,1	12,4	6,3
Trueta	18	18,5	9,6	12,9	8,6
Cinta	19	20,4	5,9	13,8	6,6
Trias	19	18,0	7,7	8,6	4,8
Bellvitge	24	18,9	9,9	10,0	8,4
Vall Hebron	31	17,5	8,1	8,4	6,9
Total	154	18,4	8,2	10,5	7,5

AEP: Anys d'Experiència Professional

AEU: Anys d'Experiència a la Unitat actual

SD: Standard Deviation

Validació de l'instrument

Viabilitat

Un bon instrument és inserrible si la seva aplicació resulta difícil, complexa i costosa

Sencillesa

Claretat

Temps d'implementació

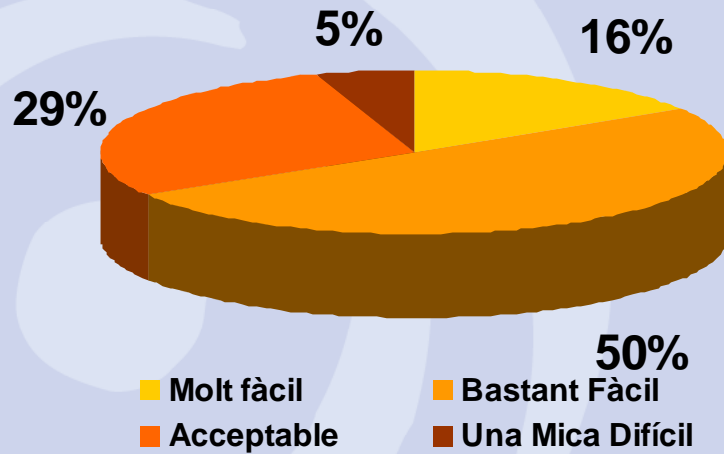
Validesa

Fiabilitat

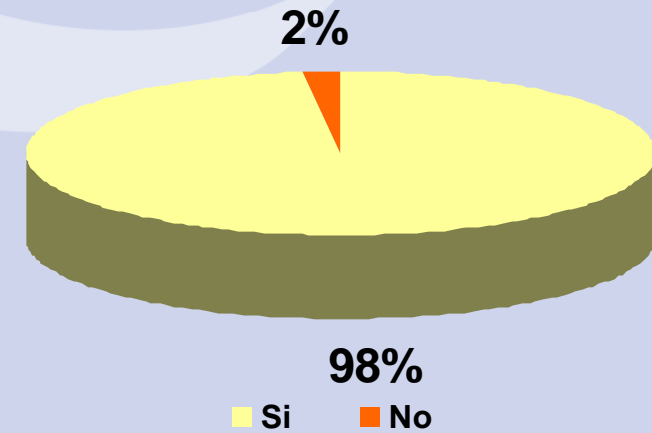

Validació de l'instrument: Viabilitat

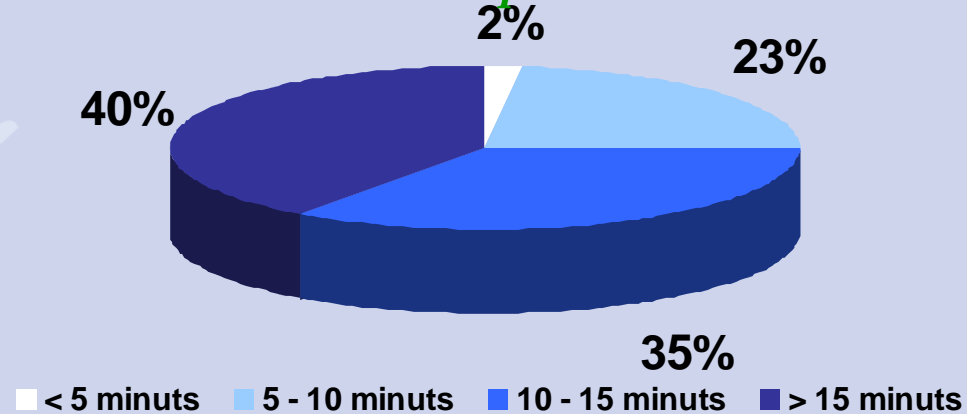
Sencillesa

Claretat

Temps

Validació de l'instrument

Viabilitat

Validesa

Capacitat de l'instrument per a mesurar allò pel que ha estat dissenyat

Validesa de contingut
Validesa de constructe

Un instrument és vàlid pel seu contingut si contempla tots els aspectes relacionats amb el concepte d'estudi

Fiabilitat

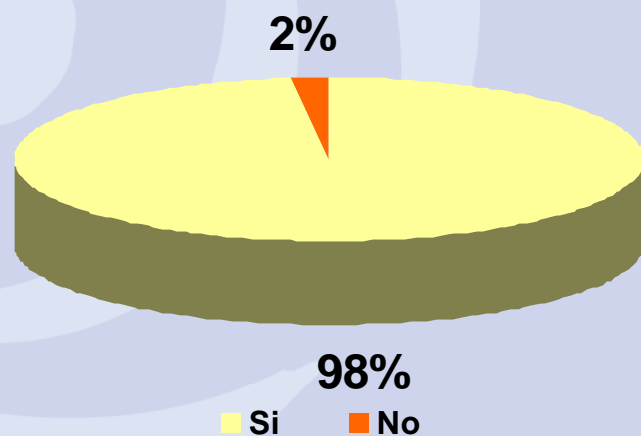
Anàlisi dels grups extrems en absència de grups estàndard

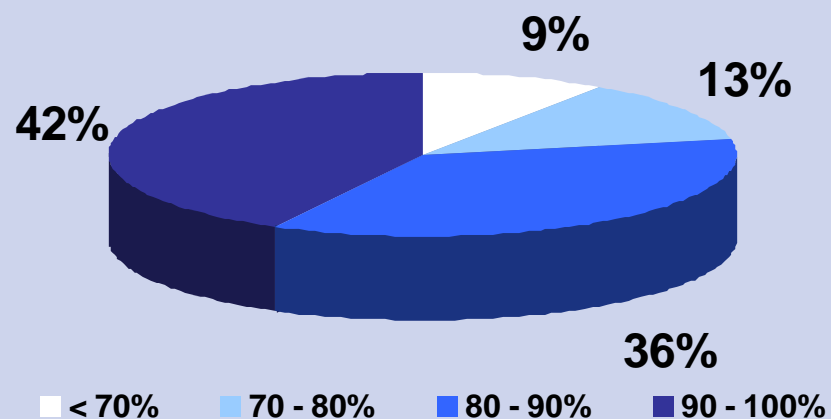
Validació de l'instrument: Validesa

Validesa de Contingut

*L'instrument explica bé la
pràctica assistencial?*

Grau en que ho explica

Validació de l'instrument: Validesa

Validesa de Contingut

Anàlisi Factorial

Objectiu de l'anàlisi:

Reduir la dimensió → Obtenció de Factors

Dimensió Inicial → 30 elements competencials

ACP

Dimensió Final → 1 dimensió → Àmbit de responsabilitat

Validació de l'instrument

Viabilitat

Validesa

Fiabilitat

Un instrument és fiable si produeix resultats consistents en diferents ocasions

Consistència

Un instrument és consistent si les diferents preguntes que mesuren un mateix atribut presenten homogeneïtat

Concordància entre observadors

Estabilitat temporal

Hi ha concordància quan l'instrument ofereix el mateix resultat independentment de l'avaluador que l'aplica

Validació de l'instrument: Fiabilitat

Anàlisi de la consistència

Alfa de Cronbach

Competència	Auto	Super
1: Tenir Cura	0,937	0,922
2: Prevenió Complicacions	0,943	0,916
3: Ajudar a complir el tractament	0,906	0,909
4: Seguretat del procés	0,839	0,953
5: Facilitar adaptació	0,919	0,954
6: Treball en equip	0,951	0,974
Global	0,971	0,973

Validació de l'instrument: Fiabilitat

Anàlisi de la consistència

Correlacions entre elements competencials

Pregunta:	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5
1.1: Establir relació terapèutica	59,1	60,6	58,3	62,5	56,1
1.2: Adequar-se als principis bioètics	60,3	59,5	60,3	56,6	54,1
1.3: Preservar dignitat i intimitat	47,5	56,6	55,4	51,4	52,5
1.4: Ajudar el malalt	67,7	66,0	67,0	70,1	65,3
1.5: Suport emocional	64,8	70,4	65,1	66,5	61,9

5.1: Valorar estat del malalt	100,0	75,6	73,8	74,5	71,3
5.2: Facilitar una interpretació adequada	75,6	100,0	76,2	73,4	75,2
5.3: Influir en l'estat del malalt	73,8	76,2	100,0	78,8	76,6
5.4: Valorar estat/recursos de la família	74,5	73,4	78,8	100,0	80,9
5.5: Influir en l'aptitud de la família	71,3	75,2	76,6	80,9	100,0

Validació de l'instrument: Fiabilitat Concordància entre observadors

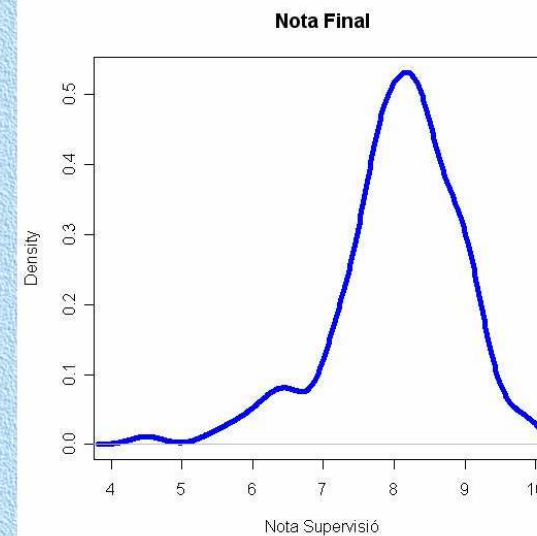
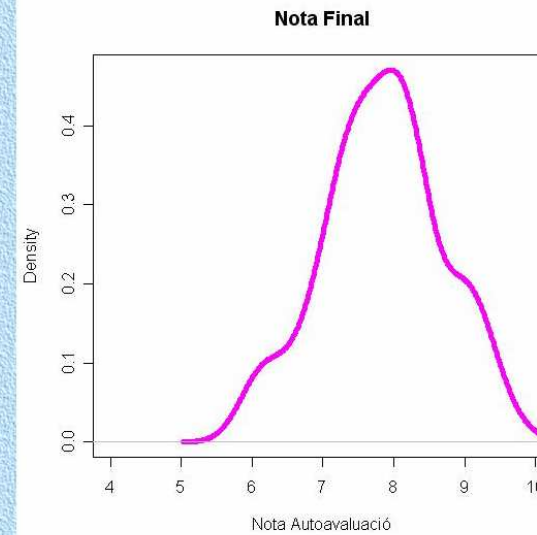
Puntuació mitjana segons autoavaluació i avaluació del cap

	Auto	SD	Super	SD	p-valor
Nota Global	7,8	0,8	8,1	0,9	0,006
Comp 1: Tenir cura	8,1	0,9	8,2	0,9	0,035
Comp 2: Prevenció de complicacions	7,8	1,0	8,1	1,0	0,001
Comp 3: Ajudar a complir el tractament	8,0	1,0	8,3	1,0	0,002
Comp 4: Garantir la seguretat del procés	7,8	1,0	7,9	0,9	0,131
Comp 5: Facilitar el procés d'adaptació	7,5	1,0	7,8	1,0	0,005
Comp 6: Treball en equip	7,9	0,9	8,0	1,1	0,162

*Auto: Autoavaluació
Super: Avaluació del cap
SD: Standard Deviation*

*Validació de l'instrument:
Fiabilitat
Concordància entre observadors
Anàlisi Gràfic*

Validació de l'instrument: Fiabilitat

Concordància entre observadors

Anàlisi de les discrepàncies

Apartat:	Mitjana	SD	Màxim	% Disc.
Competència 1	0,8	0,7	2,9	28,8
Competència 2	0,9	0,8	3,3	36,6
Competència 3	0,9	0,8	3,4	29,4
Competència 4	0,9	0,7	3,2	30,7
Competència 5	1,0	0,7	3,4	35,9
Competència 6	0,9	0,8	4,0	32,0
Nota Final	0,8	0,6	3,0	31,4

% Disc.: % de casos amb més d'un punt de discrepància

Validació de l'instrument: Fiabilitat

Concordància entre observadors

Anàlisi de les discrepàncies: per elements competencials

Apartat:	Mitjana	SD	Màxim	% Disc.
1.1: Establir relació terapèutica	1,0	0,9	3,5	28,1
1.2: Adequar-se als principis bioètics	0,8	0,8	4,0	19,0
1.3: Preservar dignitat i intimitat	0,9	0,8	4,0	20,9
1.4: Ajudar el malalt	0,9	1,0	4,0	26,8
1.5: Suport emocional	1,0	0,9	3,5	27,5
2.1: Identificar estat basal	0,9	0,9	4,0	26,8
2.2: Identificar canvis significatius	0,9	0,9	3,5	27,5
2.3: Identificar senyals d'alarma	1,0	0,9	3,5	30,1
2.4: Actuació en cas ... s d'extrema urgència	1,1	1,0	3,5	34,6
2.5: Planificació de situacions urgents	1,2	1,0	5,0	36,6
3.1: Realitzar correctament proc. bàsics	0,9	0,9	5,0	22,9
3.2: Realitzar corre ... ment proc. complexes	1,1	1,0	5,0	34,0
3.3: Realitzar corre ... oc. alta complexitat	1,2	1,1	5,0	34,6
3.4: Administrar cor ... ectament medicaments	0,9	1,0	5,0	22,9
3.5: Realitzar correctament les cures	1,0	1,0	4,5	27,5

% Disc.: % de casos amb més d'un punt de discrepància

Proposta de competències assistencials de la infermera pediàtrica

**Competències assistencials de la infermera pediàtrica
en l'atenció al nen sa:**

- 1. Tenir cura del nen**
- 2. Ajudar a la família a tenir cura del nen**
- 3. Contribuir a l'adopció i manteniment d'hàbits saludables i prevenir conductes de risc**
- 4. Facilitar el procés d'adaptació a les diferents etapes de creixement**
- 5. Contribuir a l'adopció d'hàbits de vida saludables**
- 6. Treballar en equip i adaptar-se a un entorn canviant.**

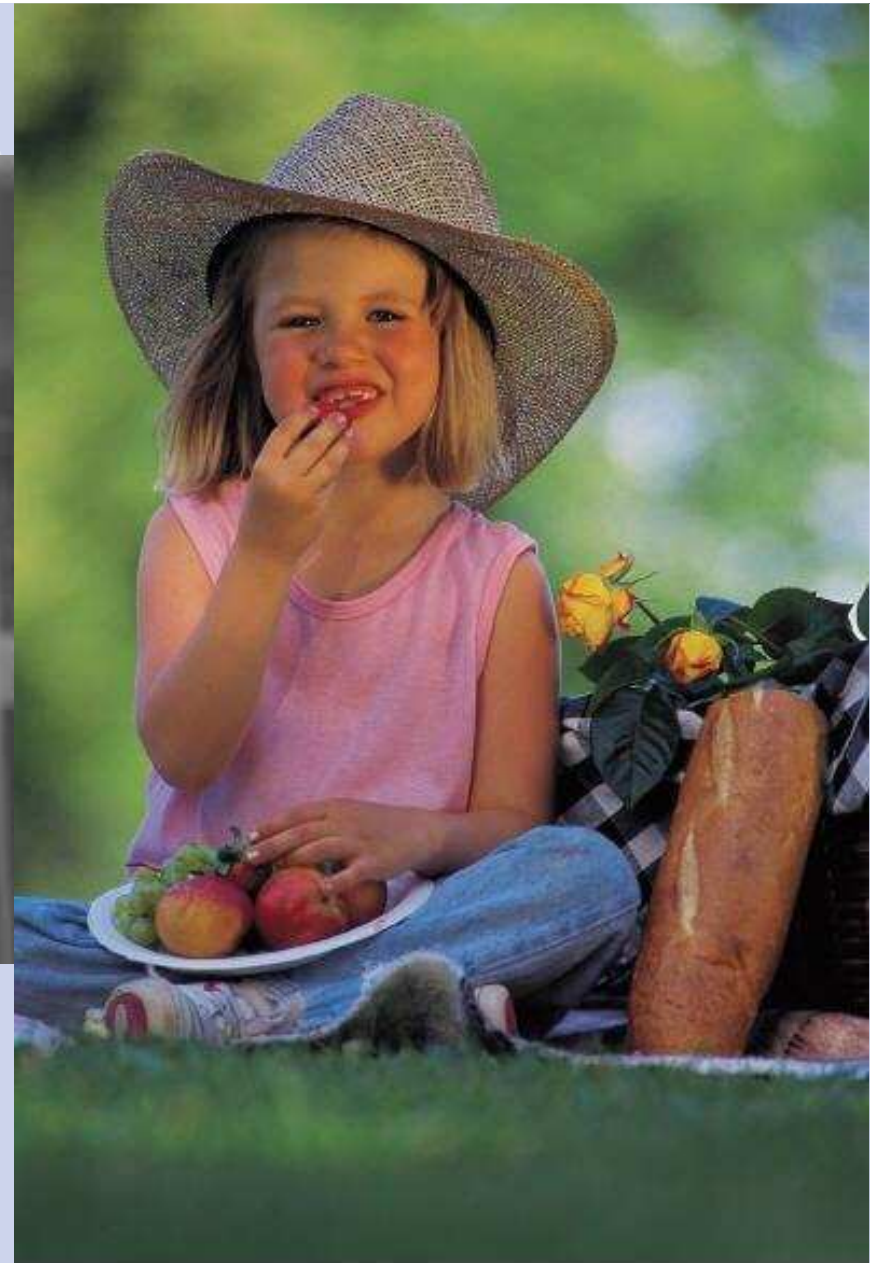

Proposta de competències assistencials de la infermera pediàtrica

Competències assistencials de la infermera pediàtrica en l'atenció al nen malalt:

- 1. Tenir cura del nen**
- 2. Valorar, diagnosticar i abordar situacions clíniques canviants**
- 3. Ajudar el nen a complir el tractament**
- 4. Contribuir a garantir la seguretat i el procés assistencial**
- 5. Facilitar el procés d'adaptació i afrontament**
- 6. Treballar en equip i adaptar-se a un entorn canviant**

MOLTES GRÀCIES !!

*Responsabilitat professional
i expertesa clínica*

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Institut Català
de la Salut